

Nr 331

Av herr **Rimmerfors m. fl.**, om anslag till S:t Lukasstiftelsen.

(Lika lydande med motion nr 232 i Första kammaren)

Vid 1955 års riksdag avgavs två likalydande motioner, den ena i första kammaren av herr Bertil Mogård m.fl. (I: 70) och den andra i andra kammaren av herr Einar Rimmerfors m.fl. (II: 87) med hemställan om ett årligt anslag till S:t Lukasstiftelsen å 25 000 kronor att utgå fr.o.m. 1955.

Efter remiss till socialstyrelsen och Svenska kyrkans diakonistyrelse, som båda i för stiftelsen mycket erkänn samma yttranden tillstyrkte motionerna, avgav statsutskottet den 10 maj 1955 utlåtande (nr 123/1955). Där i förklarade utskottet sig i avsaknad av närmare utredning i vissa hänseenden (bl.a. huruvida stiftelsens verksamhet vore så riksomfattande, att statsbidrag vore motiverat, och beträffande kontrollen över eventuellt lämnade statsbidrag) ej berett att tillstyrka medelsanvisning enligt motionärernas förslag. Det syntes emellertid utskottet angeläget, att Kungl. Maj:t, för den händelse stiftelsen själv skulle inkomma med en framställning av motsvarande innebörd som motionernas, gjorde frågan till föremål för en förutställningslös utredning. Utskottet hemställde att riksdagen i anledning av motionerna måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet sålunda anfört.

Riksdagen beslöt i enlighet med statsutskottets utlåtande samt ingav i överensstämmelse härmed en skrivelse till Konungen (20 maj 1955 nr 286). I underdånig skrivelse den 13 september 1955, med utförlig redogörelse för sin verksamhet och för behovet av ekonomiskt stöd, hemställde S:t Lukasstiftelsen hos Kungl. Maj:t om ett årligt anslag å 25 000 kronor. Kungl. Maj:t uppdrog åt medicinalstyrelsen att verkställa utredning beträffande frågan om statsbidrag till S:t Lukasstiftelsen samt att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag. Den 10 februari 1956 lämnade medicinalstyrelsen en utförlig skriftlig redogörelse i ärendet med tillstyrkan till framställningen. Under tiden hade pensionsstyrelsen, nämligen i remissyttrande den 22 oktober 1955, tillstyrkt ett statsbidrag till stiftelsen å 25 000 kronor.

Trots den utredning som sålunda förebragts ansåg sig Kungl. Maj:t ej kunna i 1957 års statsverksproposition föreslå något anslag till S:t Lukasstiftelsen.

Med hänvisning till den verkställda utredningen och vad därigenom framkommit, bl.a. det att ansvariga myndigheter vid noggrann prövning funnit

stiftelsens verksamhet så betydelsefull, att den rätteligen borde åtnjuta samhällets stöd, hemställde i likalydande motioner vid 1957 års riksdag, nämligen herr Ollén m.fl. (I: 292) och herr Rimmerfors m.fl. (II: 310), att riksdagen måtte besluta om ett anslag till S:t Lukasstiftelsen å 25 000 kronor att utgå under 1957. Statsutskottet yttrade i utlåtande nr 11 år 1957 (under 30:o), med hänvisning till att stiftelsen hos Kungl. Maj:t ansökt om bidrag, vilken framställan såväl pensionsstyrelsen som medicinalstyrelsen tillstyrkt, följande.

Då ärendet sålunda är under Kungl. Maj:ts prövning förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t, i den mån en utredning, verkställd efter de av riksdagen uppdragna riktlinjerna, därtill föranleder, för riksdagen framlägger härav betingade förslag. I avvaktan härpå finner sig utskottet icke böra tillstyrka yrkandena i förevarande motioner.

Riksdagen beslöt på grund härav, att motionerna icke skulle föranleda någon riksdagens åtgärd.

Den 13 maj 1960 avgav Kungl. Maj:t proposition nr 159 med förslag till riktlinjer för regionsjukvårdens utbyggande m.m. I samband härmed beslöt Kungl. Maj:t att lägga förevarande framställan om bidrag till S:t Lukasstiftelsen ad acta.

Propositionen upptager förslag till riktlinjer för utbyggande av den högspecialiserade kroppssjukvården i riket. Den har alltså ingenting med mentalvården att göra och sålunda ej heller med den verksamhet som S:t Lukasstiftelsen bedriver. Det är därför ägnat att förvåna, att Kungl. Maj:t genom framläggande av propositionen ansett sig ha löst frågan om anslag till S:t Lukasstiftelsen, särskilt i beaktande av statsutskottets ovan återgivna skrivning i dess utlåtande 1957 nr 11, att utskottet förutsätter, "att Kungl. Maj:t, i den mån en utredning, verkställd efter de av riksdagen uppdragna riktlinjerna, därtill föranleder, för riksdagen framlägger härav betingade förslag".

S:t Lukasstiftelsen har under de år som gått efter riksdagsbehandlingen av anslagsfrågan bedrivit sin verksamhet efter i huvudsak samma linjer som tidigare med en gradvis utvidgning av de olika verksamhetsgrenarna. Denna expansion kan utläsas av följande siffror.

Medlemsantalet överskrider f.n. 2 000.

Antalet lokalavdelningar i landet har utökats till 11, nämligen Stockholm, Borås, Göteborg, Halmstad, Jönköping, Linköping, Malmö, Norrköping, Skara—Falköping—Skövde, Uppsala och Västerås. Dessutom planeras f.n. lokalavdelning i Lund, i Umeå och i Örebro.

Av Institut för själavård och psykisk rådgivning fanns år 1955 endast ett, nämligen det i Stockholm. För närvarande finns icke mindre än fem, nämligen, förutom det i Stockholm, som utgör ett centralt själavårds- och utbildningsinstitut, ett för Skara—Falköping—Skövde (tillkommet 1956),

Linköping (tillkommet 1957), Norrköping (tillkommet 1959) och Göteborg (tillkommet 1960). I stor utsträckning omfattar verksamheten vid institutet familjerådgivning.

Antal besök vid institutet i Stockholm under 1960 har uppgått till ca 4 000, därav något över hälften av personer bosatta i Stockholm, återstoden av personer bosatta i övriga delar av landet. Besök från grannländer har jämväl förekommit.

Till utbildningsinstitutets kursverksamhet anmälda deltagare utgör f.n. ca 80.

Stiftelsens personal i Stockholm utgöres f.n. av

Direktor

Sekreterare tillika kassörska

Föreståndare för institutet

3 deltidanställda assistenter

7 timarbetande assistenter

Fr.o.m. 1961 är därjämte beslutad en tjänst som heltidsassistent. Förverkligandet beror i avgörande del på de ekonomiska förutsättningarna.

Beträffande stiftelsens målsättning, ekumeniska karaktär, arten av dess verksamhet, stiftelsens arbetsmetoder, medlemmarnas och särskilt de verksammas insatser i arbete och i ekonomiskt hänseende gäller i allt väsentligt vad utredningen såväl i riksdagen som hos Kungl. Maj:t ådagalagt. Det bör understrykas att i samband med stiftelsens utveckling under de senare åren, såväl med bildande av nya lokalavdelningar och nya institut som beträffande deras verksamhet, icke minst den som bedrivs vid institutet i Stockholm, draget av riksomfattande beskaffenhet i stiftelsens verksamhet blivit än mer påtagligt. Att bildande av lokalavdelningar och institut i olika delar av landet och att den nödvändiga insatsen med samband, stöd och kontroll av dem ställer anspråk på stiftelsens centrala ledning och ekonomi ligger i öppen dag.

Vad angår stiftelsens ekonomi, har den förändringen inträffat att Stockholms stad numera utökat sitt årliga anslag till 20 000 kronor och att Stockholms läns landsting för vart och ett av åren 1959 och 1960 lämnat ett anslag å 5 000 kronor. Anslag har jämväl lämnats av Stockholms stadsmission, nämligen för vart och ett av åren 1957—1959 10 000 kronor och för 1960 5 000 kronor. Testamentsgåvor och andra gåvor från enskilda ävensom anslag från enskilda fonder har därjämte bidragit till att stödja stiftelsens ekonomi. En måttlig höjning av besöksavgifterna vid institutet i Stockholm från 10 kronor till 12 kronor per besök har under de senaste åren ägt rum. Eftersom avgifter ej avkrävts av obemedlade utgör de faktiska avgifterna per besök i genomsnitt ca kronor 9: 50.

Emedan de fasta inkomsterna för stiftelsen, årsavgifter, besöksavgifter och anslagen från Stockholms stad och Stockholms läns landsting, till-

sammans blott täcker något över hälften av stiftelsens utgifter och då anslag från enskilda fonder, som av stiftelsen under de gångna åren hårt anlitas, därför icke kan påräknas komma i fråga i samma utsträckning som hittills, vilar stiftelsens ekonomi fortfarande på bräcklig grund. För innevarande år upptager stiftelsens budget ett sammanlagt underskott å drygt 47 000 kronor. Om hänsyn tages till den planerade tjänsten som heltids-assistent, blir underskottet 57 000 kronor.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer undertecknade,
att riksdagen måtte besluta om ett anslag till S:t Lukasstiftelsen å trettiotusen (30 000) kronor för budgetåret 1961/62.

Stockholm den 25 januari 1961

Einar Rimmerfors

Thorvald Källstad

David Gomér

Åke Zetterberg

Eric Nelander

Daniel Wiklund
i Stockholm

Axel Gustafsson
i Borås

Ulla Lidman-Frostenson

Evert Svensson
i Kungälv

Sven Gustafson
i Göteborg

Gunnar Larsson
i Luttra
